

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea pentru promovarea literaturii din care fac parte Ministerul Federal pentru Europa, Integrare și Afaceri Externe al Republicii Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, Fundația Culturală Elvețiană Pro Helvetia, Cancelaria Federală a Republicii Austria, KulturKontakt Austria, Goethe-Institut, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația, Resortul pentru Cultură al guvernului Principatului Liechtenstein, Fundația Culturală Liechtenstein, Ministerul Culturii din Republica Albania, Ministerul Culturii și Informației din Republica Serbia, Ministerul Culturii din România și Fundația S. Fischer.

traduki

CHRISTOPH RANSMAYR

COX

SAU MERSUL TIMPULUI

Roman

Traducere din germană de
Daniela Ștefănescu

HUMANITAS
fiction

Redactor: Alexandru Al. Șahighian
Consultant limba chineză: Luminița Bălan
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cecilia Laslo
DTP: Emilia Ionașcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Real

CHRISTOPH RANSMAYR

COX ODER DER LAUF DER ZEIT

Copyright © S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main, 2016

All rights reserved.

© of the translation:

S. Fisher Foundation by order of TRADUKI

© HUMANITAS FICTION, 2018, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RANSMAYR, CHRISTOPH

Cox sau Mersul timpului / Christoph Ransmayr; trad. din germană de

Daniela Ștefănescu. – București: Humanitas Fiction, 2018

ISBN 978-606-779-309-3

I. Ștefănescu, Daniela (trad.)

821.112.2

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021/311.23.30

Dedicat lui An

1
Hangzhou,
sosirea

Cox a ajuns pe teritoriu chinez cu vântul bătând slab în pânzele navei, în dimineața acelei zile de octombrie în care Qianlong, cel mai puternic bărbat al lumii și Împăratul Chinei, poruncise să fie tăiate nasurile a douăzeci și șapte de funcționari fiscali și neguțători cu hârtii de valoare.

Bancuri de ceață treceau în această blândă zi de toamnă peste apa lină a râului Qiantang, a cărui albie nisipoasă, pierzându-se în brațe laterale, fusese adâncită cu lopeți și coșărți de peste două sute de mii de condamnați la muncă silnică, pentru ca, după dorințele Împăratului, să fie corectată o eroare a naturii, iar acest râu, făcut navigabil, să lege marea și golful de la Hangzhou cu orașul.

Pâlcurile de ceață se tot mișcau, ascunzând mereu nava celui care sosea de privirile masei de oameni adunați pe locul de execuție situat chiar lângă port. Conform procesului-verbal al poliției, erau două mii o sută de spectatori, martori ai infailibilității și dreptății Împăratului Qianlong, mulți dintre ei îmbrăcați festiv, care așteptau apariția călăului sporovăind sau tăcând cu profund respect; ei vedeau cum velierul cu trei catarge se ivea plutind dintre

cețurile apei, apoi dispărea iar în pâclă și cu fiecare nouă apariție căpăta un aspect tot mai amenințător. Ce mai vas!

Chiar și unii dintre condamnații prinși în lanțuri de stâlpi ridicară capetele, privind la barchentina care plutea fără zgomot, cu vecele sale triumphiulare și pătrate de-un albastru închis, în vreme ce oamenii îngrămădiți în jurul eșafodului păreau să fi uitat că întreaga lor atenție pe lumea aceasta li se cuvenea numai și numai Împăratului și îndeplinirii voinței sale, îi era destinată numai Fiului Cerului, care împărțea orice interes și orice privire doar după bunul-plac cu alți oameni și alte lucruri:

Nici o viitură, nici o erupție vulcanică și nici o zdruncinare a pământului, nici chiar eclipsarea Soarelui nu puteau justifica nici măcar un singur gând care să se abată, fără a i se fi îngăduit, de la strălucirea și atotputernicia Împăratului și să se îndrepte spre faptele lumii obișnuite.

Împăratul arătase prin adâncirea Qiantangului că voința lui putea să deplaseze un întreg oraș la mare și să aducă marea până la grădinile și parcurile din Hangzhou. De atunci încolo, vasele sosite erau duse de șuvoiul mareelor ca o ofrandă a oceanului până la cheiurile și antrepozitele orașului, în timp ce râul, care-și inversa direcția de curgere odată cu alternanța dintre flux și reflux, putea să transporte flote întregi ca o oglindire a puterii imperiale.

Dar ce conta un atotputernic, ale cărui legi determinau orice mișcare a vieții, cursul unui râu, liniile malului, chiar și jocul ochilor și gândurile cele mai intime, când un velier mare, nemaivăzut până atunci, luneca încoace peste apa neagră a Qiantangului care puțea de la laptele de var al tăbăcarilor? Iar Împăratul era invizibil. În schimb

vasul nu era – sau era sustras privirilor de fiecare dată numai preț de câteva bătăi ale inimii, înainte ca negura să-l slobozească din nou într-o realitate neîndoielnică.

În mulțimea strânsă la locul de execuție, câțiva mandarini care se odihneau în litiere ori sub baldachine începuseră să-și șoptească unul altuia zvonurile ultimelor zile – șușoteli venite din nenumăratele cotloane ale Curții despre sosirea iminentă a unui velier englezesc, încărcat cu mașinării și ceasornice valoroase. Dar, oricare ar fi fost cel care șușotea, acesta nu arăta niciodată înspre navă și privea pe furiș în jur după fiecare frază, ca să verifice dacă nu cumva una dintre numeroasele urechi ale Împăratului auzea și unul dintre numeroșii lui ochi vedea cum niște supuși îmbrăcați în haine lungi brodate sau în robe cu borduri de blană, al căror nume era ușor de aflat de către orice agent al poliției sau al serviciului secret, își făceau griji interzise în legătură cu ceea ce se întâmpla în această dimineață în conformitate cu voința supremă: cu certitudine, condamnații stăteau unde stăteau pentru că asta era voința Preaînaltului. Dar oare și acest vas uriaș, ornamentat cu metal albastru, își menținea într-adevăr conform voinței *Lui* ruta spre unul dintre orașele cele mai luxoase și mai bogate ale Imperiului?

Qianlong, invizibil sau strălucind în aur roșiatic și mătase, era omniprezent – un zeu. Dar cu toate că în aceste zile voia să-și încheie în Hangzhou călătoria de inspecție, pe care o făcea cu o suită de peste cinci mii de curteni prin șapte provincii, și să se întoarcă la Beijing cu o flotă de treizeci și cinci de corăbii pe *Marele Canal*, o cale navigabilă săpată numai pentru el, încă nu-l văzuseră în

timpul vizitei sale nici un singur locuitor al orașului și nici unul dintre demnitarii cei mai mari. În definitiv, Împăratul nu trebuia să-și obosească ochii la vederea mizeriilor vieții cotidiene și nici să-și epuizeze vocea în discuții sau discursuri. Ce era de văzut sau de spus vedeau sau spuneau supușii pentru el. Iar el – el vedea tot, chiar și cu ochii închiși, auzea tot, chiar și când dormea.

Qianlong, Fiul Cerului și Stăpânul Timpului, plutea în această dimineață, prins în vise febrile, sus peste turnurile și acoperișurile din Hangzhou, păzit de unități a câte o sută de războinici împlătoși; plutea sus peste pâlcurile de ceață în mișcare, pe undeva între lanțurile de dealuri de-un verde profund, acolo unde aerul tomatic era încărcat de arome dulci și unde se culegea cel mai valoros ceai al Imperiului. Împăratul ședea ca un prunc într-un pat care se legăna prins de patru funii de mătase, ce atârnavă de grinda lăcuită în roșu a cortului său fastuos și erau întrețesute cu fire de purpură și parfumate cu ulei de levănțică și violete. Penele de privighetoare cusute de perdelele transparente ale patului suspendat fluturau din când în când alene în curentul de aer.

Alaiul imperial își întinsese corturile sale și cortul de mătase al Preaînaltului atât de sus peste oraș, refuzând luxul palatelor goale din Hangzhou care așteptau pregătite de săptămâni, întrucât Împăratul prefera uneori în călătoriile lui vântul și efemeritatea unei fortărețe din fășii de stofă, șnururi și fanioane în locul tuturor încăperilor și zidurilor care puteau să adăpostească pericole ascunse sau să devină capcane întinse de conspiratori și atentatori. Dacă priveai însă de pe înălțimea coamelor colinelor, aveai impresia că Qianlong își asedia în aceste zile unul dintre propriile-i orașe.

Înconjurat de-un munte de hârtii reprezentând petiții, verdicte, scrieri caligrafice și poezii, de expertize, acuarele și nenumărate documente încă legate și pecetluite, pe care voia în această zi, așa ca în oricare alta, să le citească și avizeze, să le aprobe, admire sau respingă în orele dimineții, zăcea cufundat în vise care tot goneau, din care sări brusc atunci când primul dintre cameristii lui încercă să ferească un document prețios de convulsiile bolnavului de friguri și să-i usuce fruntea leoarcă de sudoare cu o bucată de batist stropită cu esență de lotus.

Nu! Nu! Dispari! Qianlong, un bărbat de patruzeci și doi de ani care părea aproape firav așa cum zăcea între perne și cearșafuri luxoase, se întoarse cu spatele ca un copil furios. Voia ca totul, inclusiv haosul de hârtii foșnitoare în care se tot răsucea, să rămână unde și cum era. O mișcare abia perceptibilă, doar sugerată a degetului arătător fusese îndeajuns pentru a face ca mâinile servitorului să se retragă tresărind într-o poziție rigidă, gata pentru a primi noi ordine.

Dar care dintre servitorii și medicii prezenți, înclinați în tăcere, căroră le era interzis sub pedeapsa cu moartea să scoată vreodată o vorbuliță în afara cortului său despre febra ori vreo altă boală a Preaînaltului – și care dintre soldații, parcă împietriți în armurile lor purpurii, din garda de corp, care încercuiau acest cort ca o platoșă ce respira nemișcată, ar fi cutezat să pună la îndoială că Împăratul, deși lac de sudoare și febril în patul său zburător, nu se afla chiar în acest moment, simultan!, acolo jos, prezent în orașul învăluit în negură și prezent chiar și printre cei douăzeci și șapte de șarlatani care-și așteptau mutilarea. Și prezent și afară, în apa neagră a bazinului portuar, în

care acum o barchentină englezească își arunca zornăind lanțurile ancorei.

Ca și cum acest zornăit, care amuți mulțimea, ar fi fost semnul pentru apariția lui, un bărbat uscățiv, cu o coadă lungă până la cingătoare, se apropie fără o vorbă, încă înainte ca ancora să fi atins pământul solid și ca lanțurile să se fi întins, de primul dintre cei douăzeci și șapte de stâlpi: călăul. Se înclină scurt în fața condamnatului care începu să geamă de spaimă, îi apăsă cu degetul mare de la mâna stângă vârful nasului în sus, puse cu dreapta la baza nasului un cuțit cu lama arcuită și-l reteză prin osul nazal chiar până unde începea fruntea.

Printre urletele de durere, care se porniră concomitent cu izvorul de sânge ce țâșnise dintr-un chip straniu de gol, semănând brusc cu un craniu de mort, și care se amplificau din stâlp în stâlp – odată cu pașii următori făcuți de călău, cu înclinările sale și cu tăieturile mereu identic aplicate –, devenind în cele din urmă asurzitoare, se amestecau pe-alocuri râsete mai întâi de-abia perceptibile, apoi tot mai puternice:

Acești porci lacomi și-au pierdut acum nu doar obrazul, ci în fine și nasurile! Iar asta încă era o pedeapsă blândă, prea blândă, pentru faptul că vânduseră la bursele din Beijing și Shanghai și Hangzhou hârtii fără valoare și încercaseră să acopere escrocheria cu fonduri rezultate din impozite, cu aurul Împăratului! În genunchi ar trebui să le mulțumească judecătorilor lor, căci după cum socoteau unii dintre cei care se adunaseră la eșafod și râdeau acum ar fi trebuit să le fie tăiate și sulele și vârâte în fund, până ce li se ridica rahatul în rât. Era un act de

mizericordie că sângele țâșnea doar din mutrele lor turtite și jechoase și că numai nasurile le săreau peste scândurile eșafodului, ca fructele căzute din pom!

Doi câini zbârliți care mergeau în spatele călăului amușinau prada săltăreață, dar nu se atingeau de ea. Asta a făcut-o în schimb un stol de ciori care, la doar câteva țipete și respirații înainte ca ultimul dintre condamnați să-și fi pierdut nasul, au coborât fâlfâind fără zgomot de pe acoperișurile unei pagode în formă de clopot și au refuzat în final doar patru sau cinci nasuri din motive inexplicabile, lăsându-le să zacă acolo într-un model haotic făcut din urme de sânge. Oare Împăratul, oriunde s-ar fi aflat acum în invizibilitatea lui, simțea la fel ca martorii dreptății lui care priveau râzând și... poate zâmbea?

De parcă zăngănitul lanțurilor ancorei și urletele de durere ce i-au urmat în orașul din vale l-ar fi eliberat definitiv din încâlcirea în visele sale, Fiul Cerului se înalță, sus de tot între lanțurile dealurilor, din patul în care zăcea cu febră și care tot se mai legăna ușor de la impulsurile ultimelor sale spasme. Dar nici măcar cameristul care a îngenuncheat lângă acest pat plutitor nu a înțeles ce a mormăit Qianlong:

— A sosit deci? Englezul. A sosit?

Alistair Cox, producător de ceasornice și constructor de automate din Londra și stăpânul a peste nouă sute de mecanici de precizie, giuvaergii, orfevrieri, aurari și argintari, stătea la balustrada punții velierului cu trei catarge *Sirius* și murea de frig în pofida soarelui de dimineață care bătea și se înălțase deja peste dealurile orașului Hangzhou, făcând ca ceața de deasupra apei negre să se împrăștie.

Frig. Frig. *Fir-ar să fie.*

Sirius îi fusese singura locuință și unicul refugiu ajuns de mult nesuferit în cele șapte luni ale unei călătorii pe o mare sfâșiată de furtuni, pornind de la Southampton, înaintând de-a lungul coastei africane contaminate de malarie, trecând de Capul Bunei Speranțe și de porturile atinse de malarie ale Indiei și Asiei de Sud-Est, până în golful acesta împuțit de la Hangzhou. Vasul suferise în timpul acestei călătorii două ruperi de catarg și de ambele dăți – întâi în fața țărmurilor Senegalului, apoi în curenții haotici din apele Sumatrei – fusese în pericol să se scufunde împreună cu marfa prețioasă pe care o transporta.

Dar precum o arcă a lui Noe apărută de un Atotputernic și plină cu animale metalice fabuloase – păuni cu coada desfăcută roată, forjați din argint și aur și încrustați cu giuvaere, leopardi mecanici, maimuțe și vulpi polare cu blană argintie, pescăruși, privighetori și cameleoni din tablă de cupru aurită, care puteau să-și schimbe culorile de la roșul de rubin la verdele smarald cel mai închis – *Sirius* nu se scufundase; ci, după lucrări îndelungate de reparație pe niște țărmuri ostile, își ridicase din nou velele și își urmase drumul spre o țară promițătoare, stăpânită de un Împărat-Zeu.

Cox, care până atunci nu călătorise încă niciodată pe mare, dezvoltase – în orele de noapte în care vuietul nu contenea, când nici măcar căpitanul nu mai credea că vasul său va rezista mai mult forței valurilor care se spărgeau pe bord – un simptom ciudat cu care a reacționat de atunci încolo la tot ce era înfricoșător și amenințător: începea să tremure de frig când era un pericol, chiar și în

arșița tropicală din Asia de Sud-Est sau din Indonezia. Cine era în apropierea lui uneori chiar auzea cum îi clănțăneau dinții. Iar dacă murea de frig și acum, la această oră însorită a dimineții, era din cauza unei priviri aruncate prin acea lunetă cizelată cu finețe, pe care, ca oaspete al Împăratului Chinei, voia să i-o ofere acestuia în dar la prima lui audiență.

Echipajul de pe *Sirius* și Cox, la fel cu ceilalți, interpretaseră râsetele, urletele și bătăile gongului care, datorită unei brize ce se ridicase peste apa lină, pătrundeau de la locul de execuție până la bordurile vasului roase de moluște, ca fiind vacarmul unei sărbători: Împăratul Chinei poruncise să fie sărbătorită sosirea celui mai înzestrat constructor de automate și producător de ceasuri din lumea occidentală! Și, într-adevăr, se înălțară și rachete la cer, atât de orbitor de strălucitoare, încât nu păleau în fața soarelui nici măcar dărele de fum în culorile curcubeului, care se întorceau spre zenit în spirale vertiginoase îndărătul luminilor ce țâșneau din explozii. Dar privirea lui Cox prin lunetă nu descoperea un podium de orchestră împodobit cu coroane de flori și nici stâlpi de drapel, ci douăzeci și șapte de stâlpi pe un eșafod, dovedindu-i: asta nu era sărbătoare.

Cox îngheță. Văzu din nou în fața ochilor trimișii imperiali, doi bărbați cu cozi lungi și o înfățișare ciudat de simplă, deși purtau straie de mătase și lână strălucitoare, care îi transmiseseră invitația Împăratului Chinei, în acea toamnă nenorocită de acum doi ani, în care fiica sa, Abigail, soarele lui, steaua lui, o copilă de cinci ani, murise de tuse convulsivă.

Trimișii se apropiaseră de sicriul lui Abigail, căci Cox refuza să-și întrerupă priveghiul și să salute înalta vizită în camera de primire. Nu mâncase atunci de trei zile și de-abia băuse puțin și auzi ca de la mare depărtare vorbele trimișilor, traduse de un translator de la Compania Indiilor Orientale:

Maestrul Alister Cox este solicitat în numele Fiului Cerului și Sublimului Împărat Qianlong să vină la Curtea din Beijing, spre a fi găzduit acolo ca primul om al lumii occidentale într-un *Oraș Interzis* și spre a făuri pentru cel mai mare și mai pasionat iubitor și colecționar de ceasuri și automate niște opere nemaivăzute, după planurile și visurile Preaînaltului.

Trimișii crezuseră la început că în camera mortuară a lui Abigail, împodobită cu coroane și ghirlande dintrandafiri albi de Damasc și luminată de pâlparea a zeci de lumânări albe, nu s-ar afla pe năsalie un copil mort, ci un înger mecanic, forjat din tinicheaua cea mai fină, pe un catafalc – cea mai nouă lucrare a constructorului de automate renumit în întreaga lume, un înger care, la o simplă apăsare de buton, putea să se ridice în orice clipă și să deschidă ochii.

Cox încărcase pleoapele fetei lui cu safire albastre ce fuseseră gândite pentru o gaie roșie pe care i-o comandase ducele de Marlborough. Cu aripile de argint ale păsării acoperise brațele subțiri ale lui Abigail. Pe trupu-i sleit de febră și tuse, înfășurat într-o cămășuță de mort din atlas alb, până și aripile unei păsări răpitoare sclipeau aidoma aripilor unui înger.

Cox avusese atunci senzația că pielea lui, propriile trăsături ale feței lui erau ca din metal și simțise temperatura

lacrimilor și curgerea lor lentă ca și cum acestea ar fi fost pe o statuie în al cărei interior fără lumină zăcea el captiv; chiar atunci unul dintre cei doi trimiși își dădu seama de eroarea lui, căci văzu că în fața lui era nu un automat, ci un copil mort. Se înclină adânc și, în credința că respectă astfel legea unei culturi străine, se lăsă în genunchi în fața cadavrului de copil.

În cei doi ani scurși de atunci, Cox se gândise în fiecare oră a fiecărei zile la Abigail și încetase să mai construiască ceasuri. Nu voia să mai confecționeze nici o singură roată dințată, nici un regulator, nici un pendul și nici un balans la bancurile lui de lucru, dacă fiecare dintre aceste piese urma să servească numai măsurării unui timp ce zbură și pe care nici o comoară din lume nu l-ar putea prelungi.

Cinci ani, numai cinci ani! din preaplinul eternității îi fuseseră hărăziți lui Abigail. După ce micuțul ei coșciug a coborât în întunericul unui mormânt al cimitirului Highgate, el a pus să fie îndepărtate toate ceasurile, în afara unui singur mecanism enigmatic de orologerie, pe care l-a montat în locul unui înger de marmură sau al unui faun îndurerat, în piatra funerară a lui Abigail – toate ceasurile, până și cadranul solar de pe latura sudică a casei lui de pe Shoe Lane¹.

Desenul construcției acestui ceas în jurul căruia după câteva luni se încolăciseră deja niște iederă și trandafiri, un desen pe care nu i-l arătase nici măcar lui Faye, urma să-l desfacă și să-l întindă din nou abia pe bancul său de

1. Shoe Lane – stradă din Londra. (N. tr.)

lucru din China – în căutarea unui mecanism care să se poată învârti mai mult și tot mai mult, ieșind până la urmă chiar din timpul însuși, afară în eternitate, așa ca o insectă din înlănțuirea coconului ei. *Ceasul vieții* lui Abigail numise Cox ornamentul funerar care rămânea neobservat, fiind camuflat, în funcție de anotimp, de flori, frunze sau măceși, de pe care voia să citească trecerea propriei lui vieți și s-o lege de odihna veșnică a lui Abigail.

În manufacturile lui din Liverpool, Londra și Manchester erau produse cronometre și alte instrumente ce măsurau și indicau timpul, comandate de case domnitoare, societăți armatoare sau amiralitatea regală, de către sute de ceasornicari și mecanici de precizie, care puteau să dea unui cronometru chiar și forma și glasul unei mierle sau unei privighetori, ce intonau, în funcție de ora amiezii, serii sau nopții, diferite cântece. Însă după moartea lui Abigail asta s-a întâmplat mai ales sub supravegherea prietenului și asociatului său Jacob Merlin, care venise acum lângă el la balustrada punții. Așa ca acum, Jacob stătuse adesea alături de el la bord în cele șapte luni care trecuseră, parcă temându-se că va trebui să-l oprească pe Alister Cox, cel mai trist bărbat de pe lume, să-și caute pacea în adâncurile negre ale oceanului.

— Doar n-o să tragem la mal tocmai la *Execution Dock*? spuse Merlin, care ținea și el o lunetă în mână.

Cox văzuse numai o singură dată în viață cum fuseseră spânzurați pe *Execution Dock* la Tamisa trei piraiți de niște funii deosebit de scurte, pentru ca înălțimea obișnuită de cădere la eșafod să nu le rupă gâtul, ci ei să se sufoce lent de la propria greutate. *Dansul piraiților* numiseră spectatorii datul din picioare al celor care se zbăteau în zadar după aer; justiție regală.

Cox îngheță. Cele mai strălucitoare case ale Angliei și ale continentului își depuseseră în Shoe Lane comenziile în cele două decenii trecute, unele pentru a-și face singure daruri, altele – pentru a câștiga bunăvoința unor Curți mai puternice și de neînving, cum ar fi cea a țarului rus. Dar se interesase vreodată vreunul dintre cei care primiseră daruri cine era creatorul ceasurilor și automatelor care îi fuseseră înmânate împreună cu rugămintea deblocării unei căi comerciale, solicitarea unor facilități vamale sau a altor privilegii?

Împăratul Chinei se interesase.

Când, după un timp de gândire de două luni, Cox acceptase invitația lui Qianlong și, ca semn al consimțământului său trimisese la Beijing desenul planului unui pescăruș, executat în tuș, nutrise speranța că o călătorie în China l-ar face eventual să se abată de la neînduplecarea timpului, pentru a construi din nou automate, poate chiar ceasornice: creații mecanice, care ar fi de fapt doar niște jucării – păuni, privighetori sau leoparzi, jucării sclipind de safire și rubine pentru Abigail.

După principii, miliardarii și suveranii Europei, oamenii cei mai bogați și mai nemiloși ai epocii lor, urma să se joace chiar și un împărat, care se asemena unui zeu, în sălile tronului său și în pavilioanele de audiență cu animalele fabuloase și păpușile unui înger care dormea în Highgate sub un pin plângător de Himalaya, așteptându-și învierea, și să își lumineze astfel împărăția cu un licăr de inocență infantilă.

2
Da Yunhe,
calea navigabilă

Împăratul nu voia o jucărie.

Nici locuitorii satelor și ai privilegiatelor *orașe la apă* de pe malurile Da Yunheului, nici echipajele celor treizeci și cinci de jonci care navigau și vâsleau de nouă zile de la Hangzhou pe lângă câmpuri de orez, păduri de duzi și de tec, în amonte spre Beijing, nu puteau să spună pe care dintre vasele acestei flote pompoase se afla Preaînaltul.

Joncile cu pânzele lor roșii ca sângele, pictate cu grupuri de stele și cu dragoni aurii, prinse de catarge negre făcute dintr-o singură bucată, de-abia puteau fi deosebite între ele. Chiar și numele lor trebuiau să rămână acoperite cu o pânză cerată roșie timp de săptămâni întregi, până ce funiile se izbeau de molurile din fața Beijingului. Și, într-un mod neprevăzut pentru un neinițiat, succesiunea navelor se putea schimba, fără nici o singură comandă strigată, la orice oră din zi și din noapte: atunci jonca a șaptesprezecea, să zicem, aluneca, trecând pe lângă zece jonci care navigau în fața ei, și lua locul celei de-a șaptea, în timp ce aceasta ajungea pe locul treizeci, iar a treizecea, la rândul ei, înainta cu douăzeci de poziții și prima sau a cincea sau a noua forma noul capăt și tot așa.